

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การวิเคราะห์ตัวตนบนพื้นที่ส่วนตัวและพื้นที่สาธารณะใน
ไดอารีออนไลน์

ผู้เขียน นางสาว เอมอร ลิ้มวัฒนา

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สื่อศิลปะและการออกแบบสื่อ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ สมเกียรติ ตั้งนโม

ประธานกรรมการ

อาจารย์ วีระพันธ์ จันทร์หอม

กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ตัวตนบนพื้นที่ส่วนตัวและพื้นที่สาธารณะใน ไดอารีออนไลน์ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ประการคือ 1) เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ การเขียนบันทึกเพื่อการแสดงตัวตนจากพื้นที่ส่วนตัวสู่พื้นที่สาธารณะ 2) เพื่อวิเคราะห์กลุ่มคน ลักษณะการแสดงตัวตน และปัจจัยที่ทำให้บุคคลเลือกแสดงตัวตนในลักษณะนั้น ๆ ผ่านทาง ไดอารีออนไลน์ 3) เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลที่ส่งผลต่อการแสดงตัวตนในไดอารีออนไลน์ โดย กำหนดให้เว็บไซต์ไดอารีอีส (www.diaryis.com) เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับใช้ในการศึกษาซึ่ง อาศัยการพิจารณาคัดเลือกอย่างมีเงื่อนไข การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการค้นคว้าจากเอกสารและตำรา เพื่อศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงการเขียนเพื่อการแสดงตัวตนจากพื้นที่ส่วนตัวมาสู่พื้นที่สาธารณะ อันเป็นแนวคิดในการเกิดขึ้นของไดอารีออนไลน์ และใช้การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม ประกอบกับการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อศึกษาถึงกลุ่มคน ลักษณะการแสดงตัวตน และปัจจัยในการ เลือกแสดงตัวตนในลักษณะนั้น ๆ อีกทั้งอาศัยการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการผ่านทางสื่อ ออนไลน์และการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า เพื่อวิเคราะห์ถึงอิทธิพลที่ส่งผลให้บุคคลเกิดการแสดง ตัวตนผ่านทางไดอารีออนไลน์ โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านตัวกลาง คอมพิวเตอร์ แนวคิดเรื่องพื้นที่สาธารณะและพื้นที่ส่วนตัว แนวคิดเกี่ยวกับการแสดงตัวตนใน วัฒนธรรมสมัยนิยม มาเป็นกรอบในการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า 1) การเขียนจดหมายส่วนตัว เป็นรูปแบบหนึ่งของการเขียนบันทึก ซึ่งมีลักษณะของความเป็นพื้นที่ส่วนตัวที่ผู้เขียนสามารถแสดงตัวตนได้อย่างอิสระ ผ่านทางข้อความ คำทักทาย สรรพนาม เนื้อหา และภาษา กระทั่งเมื่อเรื่องราวถูกเผยแพร่สู่พื้นที่สาธารณะด้วยการตีพิมพ์ให้อยู่ในรูปของหนังสือ ตัวตนที่ปรากฏจึงถูกจำกัดเอาไว้ด้วยการแก้ไข ดัดแปลง และคัดสรรให้เกิดเปลี่ยนแปลงกลายเป็นตัวตนในลักษณะที่สังคมจะสามารถรับรู้และยอมรับได้ ซึ่งไดอารี่ออนไลน์เกิดขึ้นจากความต้องการของกลุ่มคนที่แสวงหาพื้นที่สำหรับรองรับการแสดงตัวตนเพื่อให้เกิดการยอมรับและเข้าใจจากสังคม พร้อมทั้งสร้างการเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับผู้เขียนไดอารี่ออนไลน์คนอื่น ๆ จนเกิดเป็นชุมชนไซเบอร์สเปซ (Cyberspace) อันเป็นส่วนหนึ่งในบริบทของสังคมยุคปัจจุบัน

2) ตัวตนที่ปรากฏในไดอารี่ออนไลน์ตามเกณฑ์ทางด้านประชากรศาสตร์พบว่า โดยมากเป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 15-25 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ และเป็นนักเรียน นักศึกษา โดยอาศัยชื่อไดอารี่ ชื่อผู้เขียนไดอารี่ ไอคอน ภาพประกอบ เพลงประกอบ ชื่อเรื่อง และการเล่าเรื่องเป็นช่องทางในการแสดงตัวตนผ่านไดอารี่ออนไลน์ และมีลักษณะตัวตนทางด้านจิตวิทยา อันเป็นปัจจัยที่บุคคลเลือกแสดงตัวตนในลักษณะต่าง ๆ 4 ประการ คือ ตัวตนที่ต้องการความรักและการเอาใจใส่ ตัวตนจากชีวิตจริง ตัวตนแทนที่หรือตัวตนระบาย และตัวตนชดเชยหรือตัวตนทดแทน โดยการแสดงตัวตนที่ปรากฏในไดอารี่ออนไลน์นั้นมีความเชื่อมโยงกับตัวตนในโลกของความจริง ซึ่งผู้เขียนมักนำเสนอเกี่ยวกับเรื่องราวชีวิตที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน อีกทั้งยังพบว่ารูปแบบตัวตนที่นำเสนอผ่านไดอารี่ออนไลน์เป็นไปในรูปแบบปิดบัง (Hidden) ที่ตนเองรู้จักตนเองดีแต่ผู้อื่นไม่รู้ แต่หากอาศัยระยะเวลาในการติดตามอ่านเรื่องราวและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของบุคคลในไดอารี่ออนไลน์ให้มากขึ้นก็จะทำให้รูปแบบการนำเสนอตัวตนที่ปรากฏเป็นไปในแบบเปิดเผย (Open) คือตนเองรู้จักตนเองและผู้อื่นก็รู้ด้วยเช่นกัน

3) อิทธิพลที่ส่งผลต่อการแสดงตัวตนในไดอารี่ออนไลน์ประกอบไปด้วย แรงจูงใจส่วนบุคคลที่เกิดจากความต้องการในการสนองตอบต่อแรงปรารถนาในด้านความพึงพอใจของตน ด้านวัฒนธรรมสมัยนิยม และการเปลี่ยนแปลงของสังคมซึ่งส่งผลให้สิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้รับความนิยมน้อยลงหรือหายไป จนเกิดการต่อรองช่วงชิง และสร้างสรรค์ให้กับชีวิตของตน และสุดท้ายคือ ด้านความก้าวหน้าของเทคโนโลยี และบริบทการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ที่ช่วยให้การแสดงตัวตนที่เกิดขึ้นในไดอารี่ออนไลน์เป็นไปอย่างอิสระ โดยปราศจากเงื่อนไขของโครงสร้างเวลา (Time) สถานที่ (Space) และข้อจำกัดทางสังคม อีกทั้งยังมีความยืดหยุ่นต่อลักษณะของกิจกรรมที่กระทำ รวมถึงลักษณะและกลุ่มของผู้ใช้งาน

Independent Study Title Analysis of The Self on Private and Public Spaces
in Online Diary

Author Miss Aimorn Limwattana

Degree Master of Arts (Media Arts and Design)

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Somkiat Tangnamo Chairperson

Lect. Weeraphan chanhom Member

ABSTRACT

The objectives of Analysis of The Self on Private and Public Spaces in Online Diary are: 1) To analyze the determined of changing diary space from Private Space to Public Space. 2) To analyze people, character of self-express and their chosen cause through Online Diary. 3) To analyze the motivation facilitates of self-express through Online Diary by fix website, www.diaryis.com as an example group for studying by consideration and condition. Data analysis getting from document and text-book for studying of changing self-express for private space in diary book to public space that was starting of Online Dairy. Whereas non-participant observation with an content analysis will using for learning group of people, character of self-express and their chosen cause through Online Diary. With informal interviewing through on-line and face to face to analyze the causes by using theory about Computer-Mediated Communication, Public Space and Private Space, Self-express in Popular culture as the conceptual framework of the research.

The results of the research are: 1) The private letter is the part of writing diary that writer can be themselves freely through name, greeting, pronoun, content and language until stories was spread out to public space by published to be a book so themselves was limitation by editing, altering and selecting. As a result, themselves was transformed to agree with social awareness and acceptance. Online Diary was born from people who was looking for space to express themselves and want social acceptance and understand in return. At the same time, their connected relationship

with others who writing Online Diary has created a Cyberspace that was part in this modern society. 2) The demographical representative of the self through Online Diary mostly are female, aging between 15-25 years, with under graduate education, reside in Bangkok and being students by using diary's name, writer's name, icon, illustration, music, title and narration as a channel for self-express and show psychological self in Online Diary through 4 characters: self that need love and care, self from real life, self as a replacement or liberation and self as a compensation. Self appearance in Online Diary relate to real world, writers always present about their ordinary life in each day. However, it founded that self-identities in Online Diary are hidden self (open to oneself, hidden from others) but self can be open to others if the reader follow-up and link up people relationship in that diary for a long time (open to oneself, open to others). 3) The influences affect Self-express through Online Diary are composed of personal motivation that urge to reply self-satisfaction. Popular culture and society changes are also making things in ordinary life prefer, giving a handicap, negotiation, snatching and creating. The last cause is Technology Advance and Computer-Mediated Communication which help Self concept in Online Diary being free without condition of Time Structure, Space and Society's norm as well as elasticity of activity, character and group of user.